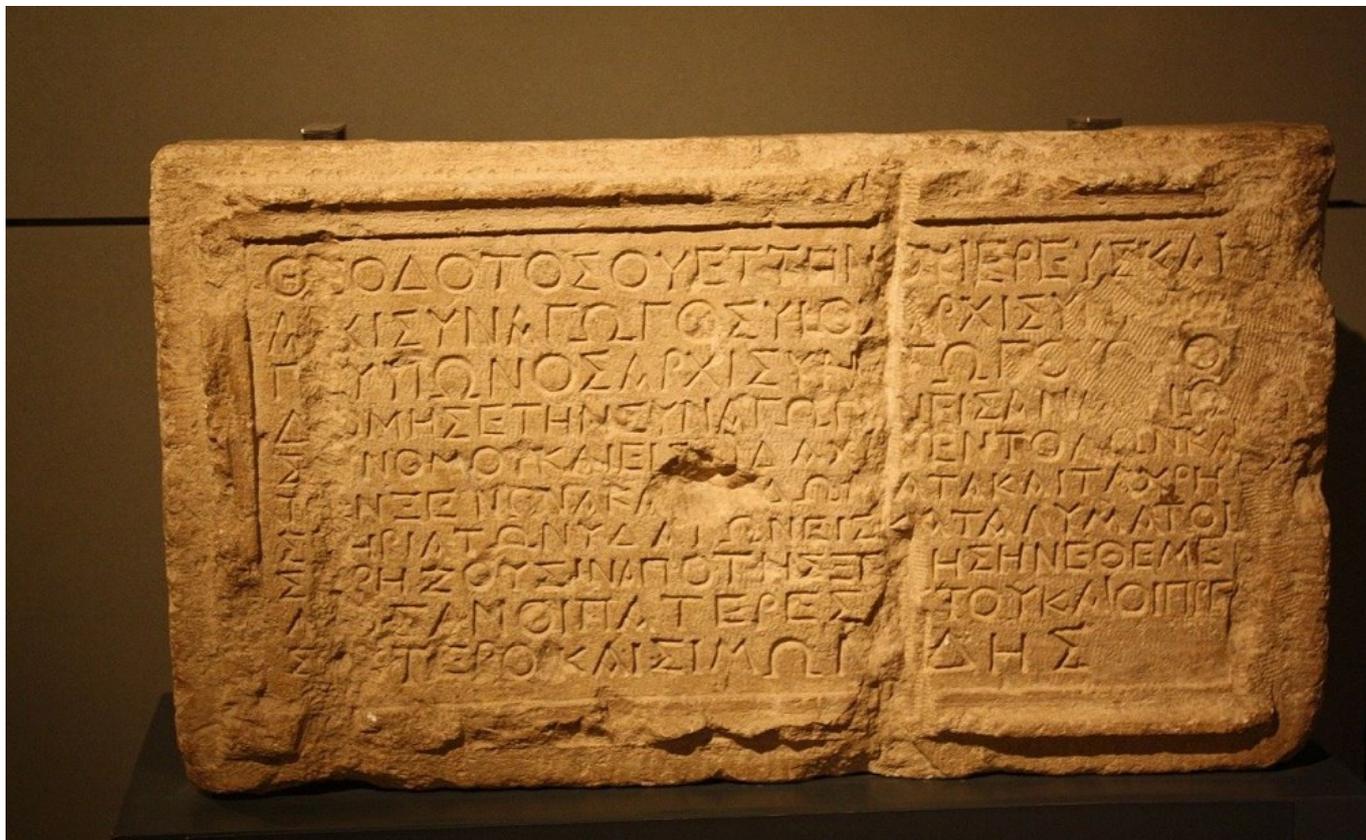

Πώς η ελληνική γλώσσα γονιμοποίησε τον παγκόσμιο λόγο!

«...Ευχαριστώ τις μακριές σειρές
των προγόνων, που δούλεψαν τη φωνή,
την τεμαχίσαν σε κρίκους, την κάμαν
νοήματα, τη σφυρηλάτησαν όπως
το χρυσάφι οι μεταλλουργοί κ' έγινε
Όμηροι, Αισχύλοι, Ευαγγέλια
κι άλλα κοσμήματα...»

Νικηφόρος Βρεττάκος

«Ο αγρός των λέξεων»

Γράφει ο Δημήτρης Νατσιός

Στις 26 Σεπτεμβρίου του 1959 ο αείμνηστος καθηγητής και πρωθυπουργός Ξενοφών Ζολώτας είχε εκφωνήσει στην Ουάσιγκτον έναν λόγο, που έμεινε μνημειώδης. Αιτία ήταν η γλώσσα, που χρησιμοποίησε. Ήταν τα αγγλικά, όμως σχεδόν όλες οι ορολογίες, που περιείχε η εισήγησή του ήταν λέξεις ελληνικές.

Δημήτρης Νατσιός

Το ακροατήριό του αποτελούσαν οι σύνεδροι της Διεθνούς Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης και δεν αντιμετώπισαν κανένα πρόβλημα στην κατανόηση του προφορικού κειμένου, που ανέγνωσε ο Έλληνας καθηγητής. (Οι μόνες αμιγείς αγγλικές λέξεις ήταν λίγοι σύνδεσμοι, άρθρα και προθέσεις). Ο Ξενοφών Ζολώτας κατείχε τότε την θέση του Διοικητή της Τραπεζής της Ελλάδος. Οι μεγάλες εφημερίδες «Νιου Γιork Τάιμς» και «Ουάσιγκτον Ποστ» δημοσίευσαν την επομένη τον λόγο στην πρώτη σελίδα.

Η εντύπωση, που προκάλεσε, ήταν τεράστια. Ο ευφύεστατος καθηγητής «δίδαξε» στον κόσμο ότι η ελληνική γλώσσα είναι η «μήτρα» των συγχρόνων μεγάλων, κυρίως λατινογενών, γλωσσών και αστείρευτη πηγή δανεισμού και γονιμοποίησή τους. (Στις 2 Οκτωβρίου του ίδιου έτους εκφώνησε και δεύτερο λόγο με τον ίδιο τρόπο).

Παραθέτουμε το κείμενο-πρωτότυπο και μετάφραση. Και μόνο η παράθεση αυτού του σπουδαίου λόγου αρκεί για να αιτιολογήσει τον τίτλο του παρόντος κειμένου.

«Kyrie eulogize the archons of the Panethnic Numismatic Thesarus and the Ecumenical Trapeza for the orthodoxy of the axions methods and policies, although there is an episode of cacophony of the Trapeza with Hellas. With enthusiasm we dialogue and synagonize at the synods of our didymous organizations in which polymorphous economic ideas and dogmas are analyzed.

Our critical problems such as the numismatic plethora generate some agony and melanchol, this phenomenon is characteristic of our epoch. But, to my thesis, we have the dynamism to program therapeutic practices as a prophylaxis from chaos and catastrophe. In parallel, a panethnic unhypocritical economic synergy and harmonization in a democratic climate is basic. I apologize for my eccentric monologue.

I emphasize my eucharistia to you Kyrie, to the engenic and generous American Ethnos and to the

organizers and protagonists of this Amphictyony and the gastronomic symposia».

Μετάφραση, αν και με λίγη προσοχή ο αναγνώστης μπορεί να κατανοήσει το κείμενο.

«Κύριοι, ευλογώ τους άρχοντες του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και την Οικουμενική Τράπεζα για την ορθοδοξία των αξιωμάτων μεθόδων και πολιτικών, παρά το γεγονός ότι υπάρχει ένα επεισόδιο κακοφωνίας της Τράπεζας με την Ελλάδα».

Με ενθουσιασμό διαλεγόμαστε και συναγωνιζόμαστε στις συνόδους των διδύμων οργανισμών των οποίων τις πολύμορφες οικονομικές ιδέες και τα δόγματα αναλύουμε και συνθέτουμε. Τα κρίσιμα προβλήματα όπως ο νομισματικός πληθωρισμός, παράγουν κάποια αγωνία και μελαγχολία.

Αυτό το φαινόμενο είναι χαρακτηριστικό της εποχής μας. Αλλά η θέση μου είναι ότι έχουμε τον δυναμισμό να προγραμματίσουμε θεραπευτικές πρακτικές σαν μέτρο προφύλαξης από το χάος και την καταστροφή.

Παράλληλα, μία παγκοσμίως ανυπόκριτη οικονομική συνεργασία και αρμονία σ' ένα δημοκρατικό κλίμα είναι βασική. Απολογούμαι για τον εκκεντρικό μου μονόλογο.

Εκφράζω με έμφαση την ευχαριστία μου σε εσένα κύριε στο ευγενικό και γενναιόδωρο αμερικανικό έθνος και στους οργανισμούς και πρωταγωνιστές της Αμφικτυονίας και του γαστρονομικού Συμποσίου».

Μπορεί σήμερα να μας τσαλαπατεί η διεθνής κοινή γνώμη, καταπίνοντας αβασάνιστα τις ύβρεις και τους χλευασμούς των πλανητικών ΜΜΕ, όμως δεν παύει η γλώσσα μας να είναι το Διεθνές Δανειοληπτικό Ταμείο λέξεων.

Κάθε καινούργια εφεύρεση ή ανακάλυψη των επιστημών, όταν έρχονται τα «βαφτίσια» της, η ονοματοδοσία της, στην ελληνική γλώσσα προστρέχουν οι πάντες (τηλεόραση, ραδιόφωνο, τηλέφωνο).

Σχεδόν όλες οι επιστήμες χρησιμοποιούν παγκοσμίως ελληνικούς όρους. Μία απλή περιδιάβαση πείθει:

Επιστήμη Αγγλικά Γαλλικά Γερμανικά
Άλγεβρα algebra algebre algebra
Αρχαιολογία archaeology archeologie archaologie
Αστρονομία astronomy astronomie astronomie
Βιολογία biology biologie biologie
Γεωγραφία geography geographie geographie
Γεωλογία geology geologie geologie
Γεωμετρία geometry geometrie geometrie
Ιστορία history histoire geschichte
Μαθηματικά mathematic mathematique mathematic

Πολλοί μιλούν για πάνω από 70.000 λέξεις στις δυτικές γλώσσες, οι οποίες έχουν ελληνικές ρίζες.

Πιο ενδιαφέρουσα είναι η ιστορία ξένων λέξεων, συχνόχρηστων, που δεν υποψιαζόμαστε την ελληνική καταγωγή, πολλές από τις οποίες τις εισάγουμε ως αντιδάνεια. (Η επιστροφή μιάς λέξης ως δανείου στην γλώσσα από την οποία ξεκίνησε χαρακτηρίζεται ως αντιδάνειο, ως επιστροφή δανείου).

Παράδειγμα το ομηρικό ρήμα «κορέω» που σημαίνει σκουπίζω, φροντίζω-απ' εδώ ο νεωκόρος. Αυτό το ρήμα γέννησε δεκάδες λέξεις στις δυτικές γλώσσες, μέσω των Λατίνων που το αντέγραψαν

(δανείστηκαν) και το πρόφεραν «curo» με την ίδια έννοια: φροντίζω, επιμελούμαι. Ενδεικτικά μόνον παραθέτω: cura ή θεραπεία, ή φροντίδα για το σώμα μας.

Cure ο εφημέριος, ο φροντίζων το ποίμνιόν του.

Curiosite η περιέργεια, το ενδιαφέρον για κάτι.

Kurator στα γερμανικά, ο επίτροπος.

Από την ποιινή προήλθε το πέναλτυ, από την πλατεία η πιάτσα, από την πλαγιά η πλάζ. Λέξεις που τις νομίζουμε ξένες προέρχονται από την ελληνική.

Ο καναπές από το κωνόπιον (κώνωψ). Το κορδόνι από τη χορδή, η μαρμελάδα από το μελίμηλο, το μπαρούτι από το πυρίτις, η μπόρα από το βορράς, η μπουτίκ από την αποθήκη, το ταξί από το ταξίμετρο, το σενάριο από τη σκηνή, η πόζα από το παύσις, το κανόνι από την κάννη.

Αλλά και απλές ξένες λέξεις, «καθημερινές». Ο γενέθλιος χώρος τους είναι η γλώσσας μας.

Το paper, το χαρτί από το πάπυρος.

Το night, από την νύχτα. Το αγγλικό church, η εκκλησία από το κυριακόν (ο οίκος του Κυρίου, στο Άγιον Όρος ακόμη λέγεται).

Το super από το υπέρ (το «s» είναι η δασεία, όπως και το sub από το υπό).

Η αντωνυμία «με» έγινε «me», το sketch από το σχέδιο, το all από το όλα, το turbo από την τύρβη (ταραχή, περιδίνηση). Τι να πούμε και για την «crisis», που μας βασανίζει και την βιώνουμε φρικωδώς. Παρόμοιες φωνολογικές τροποποιήσεις έχουν υποστεί και τα αρχαία ελληνικά τοπωνύμια, «...ένθα ήσαν ελληνίδες πόλεις».

Το Μοναστήριον έγινε Μοντρέιγ, η Νίκαια Nis, Μόνοικος Μονακό, Ελέα Βέλια, Πάνορμος Παλέρμο, Υδρούς Οτράντο, Αιγιαλός Γιάλτα, η Νεάπολη Νάπολι και πολλά άλλα.

Ακόμη και λέξεις που τις θεωρούμε τουρκικές δεν είναι παρά κακόηχη μεταποίηση ελληνικών ονομάτων:

Το φλιτζάνι από το φιαλίδιον, το τσιμπούσι από το συμπόσιον, το μπούζι από το πάγος, το μποντρούμι από το ιπποδρόμιον, το χαλί από το χήλινον=πλεκτό. Και ο Ομέρ είναι ο Όμηρος τον οποίον τελευταία οι Τούρκοι, εξευτελιζόμενοι διεθνώς, τον παρουσιάζουν ως τουρκικής καταγωγής.

Και ο δανεισμός σ' όλες τις γλώσσες συνεχίζεται. Εμείς μπορεί να δανειζόμαστε, με ληστρικούς όρους, τα χρήματα των ισχυρών, όμως ως «αντίδωρος» τους προσφέρουμε την πολυτίμητη γλώσσα μας, το φως του πολιτισμού ακόμη πυρσεύει την Οικουμένη. Οι ξένοι ξέρουν και εκτιμούν, όμως εμείς την κατασπαράσσουμε.

Στο εξαιρετικό και κλασικό πιά βιβλίο του Σαράντου Καργάκου «Αλεξία, γλωσσικό δράμα με πολλές πράξεις» (εκδ. «Gutenberg») ο μεγάλος Νικηφόρος Βρεττάκος, που το προλογίζει (20 Ιουλίου 1991), σημειώνει: «Σε πρόσφατο άρθρο του οι «Εκόνομιστ» έγραψαν πως μοναδικός σύνδεσμος των σύγχρονων Ελλήνων με το παρελθόν τους είναι η γλώσσα. Δεν έχουμε δηλαδή ηθικές αξίες που να μας συνδέουν μαζί του.

Η γλώσσα μας, που άρχισε να κατεδαφίζεται κι αυτή, για να μείνουμε ξεκρέμαστοι στον αέρα χωρίς άλλη ρίζα είναι ταυτόσημη με την έννοια του εθνικού ηρωισμού. Οι διαδοχικοί βαρβαρισμοί μέσα από τους οποίους πέρασε, δεν κατόρθωσαν να την νικήσουν, να την φθείρουν να αναστείλουν την ιστορική της εξέλιξη. Η γλώσσα, που μας συνένωνε, υπήρξε στην ουσία το έθνος μας.

Η ηθική κρίση που διαβρώνει όλους τους κοινωνικούς τομείς, χωρίς καμιά εξαίρεση άρχισε να διαβρώνει και το τελευταίο αυτό εθνικό μας γνώρισμα».

Αν ρίξεις μία ματιά στα σχολικά βιβλία, που υποτίθεται καλούμαστε να διδάξουμε την «παγκόσμια» γλώσσα μας, αντικρίζεις, όχι διάβρωση, αλλά ξεπούλημα της γλώσσας μας, της «πατρώας ευδοξίας».

Γράφτηκε σε εφημερίδα το εξής κείμενο: «Το πακέτο αυτό θα το εμπλετάrouμε αφού σκανάρουμε όλες τις δισκέτες για βάρους και κοπιάρουμε τα εγκζέ φάιλς στο ντράιβ σι», όπερ σημαίνει: «Το πακέτο αυτό του λογισμικού θα υλοποιηθεί αφού ελέγξουμε όλες τις δισκέτες για τον ιό των υπολογιστών και αντιγράψουμε το εκτελέσιμο κώδικα στο σκληρό δίσκο».

(«Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας», εκδ. «Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο», σελ. 346).

Οι ξένες γλώσσες θα «κόβουν» και θα εισάγουν τα μυρίπνοα άνθη της γλώσσας μας, εμείς, αν δεν φτιάξουμε «Κρυφά Σχολειά» εκμάθησης της αρτιμελούς μορφής της γλώσσας, θα συνεννοούμαστε με βρυχηθμούς, χειρονομίες και με «γκρήκλις».

ΥΓ. Τώρα που είναι πλήθος τ' άσχημα και τα άδεια αφέντες, καλό είναι να γράφουμε και κάτι για να θυμόμαστε ότι έχουμε ακόμη δυνάμεις για πέταγμα. Απλώς είναι μπαζωμένες...

Ο Δημήτρης Νατσιός είναι πρόεδρος της "Νίκης"

Πηγή: [Μαχητής Κυκίς](#)

[Επάνω](#)